

Aŋwà'ànè JCN yi ntsyàmbii

NJI'INNU ANWÀ'ANƏ YU

A anwà'ànè yû aa a le ŋjwà'ànə Jøn, ñgàñtoò Kristo yii mə à le ŋki ŋjwà'anə Ntoo yî Nsigìnè Jøn aà. Ka mə kaa Jøn à si bê bii mə yu ŋwa'a a mbo bo aa swoñè aa, mbə bi tse swoñ mə à ŋwà'ànə a mbo bco bi Kristo bii mə bi tswe a ïdigə idigə aà. Nlc̄aa aa nswõñ n̄too ya yii bo le yu'u a nlògìnə aà. Nwî à nî ñkà'à, ma mùu ajàñ tâ bè bii mə à ni bco bi aa tâ bì tswe nî ànnù yî mɔ'ɔ bo bì Tà ñka nzi nî àkòrè nizî yaa a mûm ñkà'à (1.5-7).

Ma mùu noò ñgăñndì'innu mbwe'esè le ŋkuu a titìi bco bi Kristo ndi'i nî ibăñnənnu nloñ nloñ Nwî. A bê ïnnu jii mə Paul ni Peta le si ŋkii nto a nî ŋjwà'ànè jii mə bo le ŋjwà'ànə a mbo ñghòtə aà. Jøn à le ŋjwà'ànə aa a ŋwà'asə bco bi Kristo nloñ ñgăñndì'innu mbwe'esè jii mə i le ntswe a mûm ñghotə aà. A le ŋki nlc̄aa a ghìrə tâ bco bi Kristo zi mə bo tswe nî n̄tswéntì a ajàñ mə Kristo à yweensə a waa aà (5.11-13).

Annù yii mə ñgăñndì'innu mbwe'esè ma jû le si dì'ì aa, a bə à yii mə bi le si tiğə ntwoñə a noò ñjìm nî ànnu bìGnostics aà. Annù jii mə bè ma bû le si dì'ì aa kaa a le ŋwà'â bòontə a nî ànnu yii mə n̄too yî n̄sigìnè i swoñə nloñ Kristo aà.

Ngăñndì'innù mbwe'esè ma jû i le sì dì'i ni mə kwensə à tswe a titàñ n̄joo jii mə bì yə aa nî àzw̄i. Nswoñø n̄i mə njyānu bo bì n̄joò tsìm jii mə i tswe a mbi aa, i tswe n̄i ibî, Azw̄i a bôŋ, n̄laa, kaa wa'à nî ibî tswê. Ma la a bə mə Nw̄i nî Azw̄i bo bì Kristo bì bɔŋ ɻki nlaa; ɻumìson̄ mə à n̄i njyānu aa, bo bì n̄joò tsìm faà mbi i bi'i. Tsō mə njyānu à nî àyoo yii mə a tswe n̄i ibî aa, kè ɻù a kâ ɻghirø innù jî sigìnè kò jî bì boŋ ma ya a si annû tsu kwense, n̄loŋ mə bì ghîrø aa a njyānu aà. Ma yû a le mfa abwarø a mbo bo mə bì tigø ntsuurø nî m̄ibìmìnû myaa, ɻghirø nî innù jii mə njyānu i yè'ètè aà.

Bìdì'i binnù ma bû le sì dì'i ni mə ɻy a yweenø aa a ajàŋ mə à fe'ε a mûm njyānû n̄tsya aa a nj̄m ajàŋè mitsyè yî mɔ'ɔ mə a ghîrø ɻù a naŋsø nzi nî innù aà. "Gnostics" à n̄i n̄ighàà mə n̄i lo n̄i "gnosis" mə à n̄i n̄ighàà n̄i baGrikia, n̄ji'i yî i bø "n̄zî ànnù." A mbo bìGnostics, kaa ɻù à sì aa a nj̄m àbìinti i a nu Kristo yweenø. BìGnostics le sì swoñø n̄i mə tsō mə n̄tsyānu ì tswe n̄i ibî aa, kaa Kristo à le ɻwa'à fàa atu nsye aa tsō ɻumìsòŋ zî. Ma mùu ajàŋ bì mɔ'ɔ swoñø n̄i mə Kristo kaa à le ɻwa'à aa nî njyānù tswê, à le ntswe aa n̄i finø njyānû, à le sì kîrø aa tsō à tswe n̄i njyānû. Bì mɔ'ɔ swoñø n̄i mə Kristo yii mə à n̄i Nw̄i bô Azw̄i aa, à le nsigø ɻkuu a nu Yesu yii mə à n̄i ɻù aa wa noò mə bì le mmurø yi ɻkì aà, la nyî mbu mmà'atè yi mfe'ε mbɔŋ tâ bì zwitø yi.

Jøn à le ntigø ɻwa'anø naŋsø ndi'itø nî bìKrisèn n̄swoñø n̄i mə wa Kristo, Mu Nw̄i, à le nzi a mûm njyānû. Bè bya bii mə bì tuu n̄i mə

kaa à le ɣwa'ă mûm ñjyănu zî aa à ni ɣgăñnto Kristo jya mə i le ntswe nî m̄fè'ε aà (2.18-23; 4.1-4). Nswoñø ni mə Kristo à le mbə Nwî ɣki mbə ñû. Nù yii mə a tuu Mu aa a kiï ntuu aa Tà. (2.22; 4.2,15; 5.1,5). Paul a kiï ñswoñø ni mə ñù yii mə Nwî à ywèënsè mə yi, a tigè mbə mu Nwî aa, à tswe nì ɣlɔ a nyu'u nî Nwî, ñləe nî nôñjsè Nwî (2.3-6). Nù yii mə kaa à si nôñjsè ləe aa a ghîrø aa ɬbî, kaa wa'ă mu Nwî bê, kaa ɣwa'ă yi ki nzi, ma ghuù ñù à bàññø mbə aa mu devil (3.4-10).

Nswoñ ni mə ñù à bə wō annù, i ghîrø ibi, i bû bii ifânsønnû ji boñ Nwî à ka lî'ínè, i sî'itø ibî yi (1.9). Kristo a kiï m̄bu'u nî m̄bo a mbo Nwî ñloñ ɣgaà yàà (2.1-2). Nswoñ ni mə tâ bɔɔ Nwî tsuu mbi yù ki kòñjè (2.15-17) m̄baññø ɣka ɣkçñø nî Nwî, ɣkiï kòñjø nî bìlîm byaa (3.11-18; 4.7-21).

Jøn a swoñ ni mə kaa bɔɔ bi Kristo si bù ñlɔɔ ni bê bî dàñ (tsô bìGnostics) mə bi ka ndi'i waa nî ànnù yii mə a ni annù nîñkonj aà, ñloñ mə Azwî yî Lâà a dî'i waa (2.20-27) bo zi innù nîñkonjè. A ku'unè mə tâ bo zi mə ñù yii mə tswe ni Kristo aa à tswe nì ñtswêntiï (5.11-13).

Bî yatê àñwà'ànè yû aa laà:

1. Nji'innü añwà'ànè yuà 1.1-4
2. ɣkà'a bô m̄fii ɬdìgè 1.5—2.29
3. Bɔɔ bi Nwî ni bɔɔ bi devil 3.1-24
4. Annù nîñkonj bo àfânsønnû 4.1-6
5. Bɔɔ bi Kristo tswe ni ɣkçñø Nwî ni bìlîm byaa 4.7-21
6. Abiintiï yî mə a ghîrø bɔɔ bi Nwî tsyâ nì mbi aà 5.1-21

Nìghàà ni ntswéntìì

¹ Bǐ'i ñwà'ànè a mbo bù ñloŋ aa Nìghàà ni ntswéntìì nya mə ni le ntswe nlɔgìnə a bè'ènə aà. Bǐ'i le nyu'u annù ñloŋ Nìghàà ma nû. Bǐ'i kì mē ñyə nì mi'i mi'i, bǐ'i yè mē, mìbô mi'i mì kî mìmɔcɔntə.

² Nòò yìi mə Ntswéntìì ma yû i le mfè'è bi yənè aa, bǐ'i le mbə bìyəfə, ma mùu ajàŋ, bǐ'i tìgè ñghaa annù ñloŋ ntswéntìì ma ya, ñkii ntigə nswonjə nî ànnù ñloŋ ntswéntìì yìi i lwi'i nñjkoŋ, yìi i le ntswe bo Tà, a għirè ñgħirè bǐ'i zi aa, a mbo bǐ'i.

³ Annù yìi mə bǐ'i yə ñki nyu'u aa, bǐ'i kii nswonjə aa yu a mbo bù, mə mbə nì kî ntswē nî ànnù yìi mɔ'ɔ bǐ'inè, a bê ànnù nñjkoŋ mə ntswe nî ànnù yìi mɔ'ɔ yìi mə bǐ'inè tswe nì yu aa bǐ'inè tswe aa bǐ'inè bì Tà nì Mû yìi Yesu Kristo.

⁴ Bǐ'i ñwà'ànè ma jû ìnnù a mbo bù aa, ta tâ nìdorè ni'inè kɔ'ɔ nluu.

Nwìngòŋ à nî ñkà'à

⁵ Aâ ñtoo ya mə bǐ'i yu'u għu mbo ñkii nswonjə ni a mbo bù aa i yulà mə, Nwìngòŋ à nî ñkà'à, kaa mìfi iðligè i wa'ā għu nu burə ntswe tswe.

⁶ Mbə bǐ'inè ka nswonjə ni mə bǐ'inè tswe nî ànnù yìi fùūrə bǐ'inè nìbò mìbu ñka ntəə ni a mûm mìfi iðligè boŋ bǐ'inè tswee aa ìnnù, kaa ñki'i nî ntswéntìì yìi'inè tswe ñyoŋħə aa ànnù nñjkoŋħə.

⁷ Bǐ'inè bə bájnə kí təə a mûm ñkà'à, tsi'i tsō àjàŋə mə yumboŋħə à tswe a mûm ñkà'à aa, boŋ bǐ'inè aa tswe nî ànnù yìi mɔ'ɔ bǐ'inè nì bǐ'inè, tâ àləə Mû yìi Yesu tâ à si'i ñgħo i bñi yìi'inə i tsimħa.

8 Mbə bĩ'inè ka nswonjə ni mə bĩ'inè sì nî ibi tswê, boŋ bĩ'inè bwe'esə aa mìbì mi nû mi'inè, kaa annù nîŋkoŋ a wa'ā a nu bĩ'inè tswê.

9 Lâ mbə bĩ'inè ka mbii ifänsønnù ji'inè, boŋ ajàŋə a lèə ñkà'â yï, ñghìrə annù yïi a tsinə aa, à ka lî'inè ifänsønnù ji'inè, i sï'i ñgôŋ ìnnû ji'inè i tsim jii i sì tsinè aà.

10 Mbə bĩ'inè swoŋ mə kaa bĩ'inè sì ìnnù jî bi ghìrè boŋ bĩ'inè twoŋə aà yi nî ñgàŋàbăŋnønnù, kaa nîghàâ ni ni wa'ā a nu bĩ'inè tswê.

2

Kristo à ni ñù ñkwètê yi'inè

1 Bɔɔ ba bĩ këgô, mə ñwà'ànè julà ìnnù a mbo bù aa mə tâ nì tsuu ibi ki ghìrè. Lâ mbə ñù nîbù a ghìrè ibi, boŋ bĩ'inè tswe nì ñù yïi mə a bu'u mbo a nsi Tà ñloŋ atû yi'inè, mbə Yesu Kristo, yu wa yïi mə annù yi a tsinè aà.

2 Bi tsyà aa ghu nu nsî'itè nî ìnnù jî bî ji'inè, kaa wa'ā aa tsi'i ji'inè si'itè, ñkiî si'itè ni jî bê bìtsim fàa mbî.

3 Mânji yïi mə mbə bĩ'inè zi mə bĩ'inè zi yi aa, à ni mə bĩ'inè ka nløə ndi'ì ji.

4 Ñù yïi mə a swoŋə ni mə "mè zi yi," lâ ñkaa ki'ì nì ndi'ì ji løə aa, à nî ñgàŋàbăŋnønnù, kaa ànnù nîŋkoŋ a wa'ā ghu nu tswê.

5 Nloŋ mə à ni tsi'i ànnù nîŋkoŋ mə àkòŋnè Nwî a ni lunə a tswe aa a mbo ñù yïi mə a lèə nîghàâ ni. Mbə bĩ'inè kî ñtsya aa tsi'i a njîm àjàŋ yulà nzi mə bĩ'inè tswe ghu mûm nû.

6 Ñù yïi à swoŋ mə yu lwi'i ghu nu laa boŋ a yònə ibù'ù mîkòrê ji a ajàŋ mə à le sì tøə aà.

Ndì'i yì m̄fii yâ

7 Bìlîm ba b̄ii m̄e m̄e k̄oŋ aa, kaa m̄e s̄i aa n̄di'i yì m̄fii yì tsù ɳwa'anə, à b̄àŋnə mbə aa tsi'i n̄di'i yì n̄lwèn ya m̄e n̄i le ntswe ni yu a nl̄ḡinə aà, n̄di'i yì n̄lwèn ma yû a b̄e n̄ighâà ni Nwî nya m̄e n̄i le nyu'u aà.

8 Lâ m̄bə m̄e tse kii swoŋ m̄e m̄e ɳwà'ànè aa ndi'i yì m̄fii yìi m̄e bi ȳe n̄i ànnù n̄iŋkoŋ̄ yi a nu Kristo ɳki'i nyø ni a nu bù, n̄loŋ m̄e ìtugə wa i tsyà ɳghees nii, ɳkà'a annù n̄ikoŋ̄ wa i tigè n̄ta.

9 N̄u yìi m̄e à swōŋ m̄e yu tswe maa a mûm ɳkà'à m̄burə ki baa ndîm yìi aa, à bùrə ntswe aa tsi'i wa mûm ìtugè.

10 N̄u yìi m̄e a k̄oŋə ndîm yìi aa à tswe aa a mûm ɳkà'à, kaa nji'i ànnù yìi m̄e mbə a kwântè ɳwo aa kaa wa'à b̄e.

11 Lâ ɳù yìi m̄e a baa ndîm yìi aa à tswe aa a mûm m̄fii ìd̄lḡè ɳki mburə ki zì aa tsi'i a mûm m̄fii ìd̄lḡè, kaa ɳki'i adigə yìi m̄e yu ghèè ghu aa zì n̄loŋ m̄e ìtugè wa i kij mi'i mi.

12 M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄o b̄i k̄egə aa n̄loŋ m̄e bi li'inə ifânsənnù ju aa n̄loŋ ɳkwi atû yi.

13 M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄itâ aa n̄loŋ m̄e n̄i zi a yi, yu wa yìi m̄e à le ntswe a nl̄ḡinə aà. M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄o jòŋ n̄loŋ m̄e n̄i tsyà m̄e ngàŋmbu'u ìnnù j̄i b̄i wa aa. M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄oŋkhə aa n̄loŋ m̄e n̄i zi a Ta aà.

14 M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄itâ aa n̄loŋ m̄e n̄i zi a yu wa yìi m̄e à le ntswe a nl̄ḡinə aà. M̄e ɳwà'ànə a mbo bù b̄o jòŋ aa n̄loŋ m̄e n̄i tswe ni m̄it̄i, n̄ighâà ni Nwî n̄i k̄i n̄lwi'i a mûm nu bù, n̄i k̄i m̄e n̄tsya ɳgàŋmbu'u ìnnù j̄i b̄i wa aa.

15 Nì tsuu mbi yù kě njoo mbi jù kì kòŋè. Njù à bə kőŋ mbi yù, boŋ kaa ànnü ŋkőŋ Tà a sì ghu nu tswé.

16 Nloŋ mə njoὸ tsim jii i tswe fàa mbi aa, tsö njoo jii mə njyă nu i lwà' à ghu aa, nì jii mi'i lwà' à ghu aa, bo bì njoὸ mbi tsim jii mə bě ŋjeee nû yàà ghu aa, kaa à sì aa a mbo Tà lô. I bàŋnè nlo aa a mbô mbi.

17 Mbi yǔ tsyà nii aà tsyà. Njoo jya mə bě lwà' à ghu aa i gheè bo yu. Lâ njù yii mə a ghîrə innü jii mə Nwîŋgòŋ a lòò aa, a tswe nlwi'i nîŋkonè.

Ngàŋkibàa Kristo

18 Bɔ̄ò bâ, wa nòò n̄lwî'í mbî à kà mē aa ŋku'u, nì le mbaa nyu'u mə ŋgàŋnto Kristo wa à kà mē aa nzi. Wa ŋgàŋnto Kristo jî ghà'atè i zì mē, a bê àjàŋ mə bî'inè zi mə àa nòò n̄lwî'í mbi aà.

19 Bo le mfè'è aà a titi bî'inè, lâ kaa bo le ŋwa' à bî'inè bî mo'ɔ bê. Nloŋ mə bo le mbaa tswe aa bî'inè n̄bò boŋ bo le ŋghèè nî mbii ntswe bi'inè n̄bò. Lâ bo le mfè'è waa, tâ ghîrə tâ à laa mə kaa bo bi tsim sì aa bî'inè bî mo'ɔ bê.

20 Lâ yu wa yii mə à làa màŋsè aa à yò'ò mē ghuu. Bù bì tsim nì kî n̄zi annù nîŋkonè.

21 Kaa mè sì a mbo bù ŋwa'anə aa nloŋ mə kaa nì s̄i annù nîŋkonè zì, lâ mə ŋwà'ànè aa nloŋ mə nì zi, ŋki nzi mə kaa abaŋnənnù kaa a s̄i a nî annù nîŋkonè lò.

22 Mâa ŋghè ŋgàŋàbăŋnənnù àa njù wa mə a tuu nî mə kaa Yesu à s̄i Ayo'ò Nwî wa bê aa ε? Wa làa ŋgàŋnto Kristo wa à ghuà. Mbə yu wa yii mə a tuu nî Ta nî Mu aà.

23 Wa ɳù yii mə a tuu Mu aa, kaa à sì nì Tà bâŋnè ñtswe. Nù yii mə a bii annü Mu nî ñsi nì ñsi aa, à kì ntswe nì Tà.

24 Tâ nì yə mə annù ya mə nì le nyu'u a nlògìnə aa tâ à lwi'i bu bo. Mbə ànnù ya mə nì le nyu'u a nlògìnə aa a lwi'i bu bo boŋ nì ka lwi'i bu bì Mu i ki lwi'i bu bì Tà.

25 Yulà à nî àyoo ya mə à kà'a a mbo bǐ'inə aà, ñtswéntìì yii i lwi'i nñkonj aà.

26 Mə ɳwà'ànə ìnnù julà a mbo bù nloŋ aa ñgaa bè bii mə bi ka bwe'esə ghuu aà.

27 Lâ àjàŋ ya yii mə à le nyɔ'c ghuu aa, ñyɔ'c ma ya i lwi'i a nu bù. Kaa nì sì bù ñlɔ'c nì mə tâ ɳù tsù à bu ɳka ndi'i ghuu, ñloŋ mə ñyɔ'c ya mə à le nyɔ'c ghuu ghu aa i dì'i ìnnù tsim a mbo bù. Ìnnù jya i kî mbə annù nñkonj, kaa kî'č abajnənnù bê. Ajàŋ yii mə bi dì'i mē ghuu aa, tâ nì lwi'i ghu nû.

28 Tsîtsòŋ, bɔò bâ, lwi'i nì ghu nu, tà nòò yii mə à ka yî zî aa, kaa bǐ'inə wa'â nì ñibɔ'c tswê, kaa ɳki'i bâŋnè ɳka ɳkhə nii bê khə nî àdîrətu a ajàŋ mə a zî aà.

29 Bǐ'inə bə zi mə annù yi a tsinə boŋ bǐ'inə kì nzi mə ɳù ñtsim yii a ghîrə annù yii a tsinə aa, a jwî yu.

3

Bɔɔ bi Nwî

1 Nì yə mbuu akòŋnè yii mə Taà yî'inə à tswe nì yu a nu bǐ'inə, mə mbə a ka ntwoŋə nî yî'inə a nì bɔò bi. A bê ànnù nñkonj mə bǐ'inə nì bɔò

bi. Nji'ī ànnù yǐi mə kaa mbi yù ì sì yi'inè zi aa
ì bò aa mə kaa le ñwa'à yi ki nzi.

² Bɔɔ bì maà bii mè kòŋə aa, ts̄itsòŋ bǐ'inè bə
aa bɔɔ bì Nw̄i; lâ kaa bǐ'inè s̄i ajàn yǐi mə bǐ'inè
ka yǐ bə aa naŋsə nzi. Lâ bǐ'inè zi mə nòò wa mə
à ka yǐ zì aa tâ bǐ'inè tigə mbə aa tsō yu, ñloŋ mə
bǐ'inè ka yǐ yə yi tsí'i ajàn mə à naŋsə mbə aà.

³ Nù ñtsim yǐi mə a bɛ, ñniŋ ntìi yi ghu nu aa,
a lèò nî ïbïnû yi i laà tsō ajàn yǐi mə yumboŋ à
ki nlaa aà.

⁴ Nù yǐi mə a ghìrə ibi aa a wò aa nòŋsè Nw̄i;
ibi à bò aa ñwò nòŋsè Nw̄i.

⁵ Nì zi mə Yesu à le nzì fàa mbi aa a nlògê ibi
yi'inè i lò'ɔsè, ñki nzi mə kaa à sì nî ibi tswé.

⁶ Kaa Nù nst̄im yǐi mə à lw̄i'i ghu nu aa kaa à
sì bi ghìrə; kaa nù yǐi mə a ghìrə ibi aa kaa à leè
ñwa'à yi yê, kaa wa'à yi ki nzi.

⁷ Bɔɔ bâ, tâ nù tsù à tsuu ghuu lõ bwe'esə. Nù
yǐi mə a ghìrə innù jii i tsinə aa à tsinə tsō ajàn
mə Kristo à tsinə aà.

⁸ Nù yǐi mə a ghìrə ibi aa, à nî mu Devil; ñloŋ
mə Devil a ghìrə ibi nlògìnə aa a nlògìnə m̄b̄i.
Nji'ī ànnù yǐi mə Mu Nw̄i à le nzì ghu aa, i le
mbə aa a ntâ ñgi'i nî ifà'a Devil.

⁹ Nù yǐi a jwe Nw̄i ñjwe yi aa, kaa à sì ibi ghìrə;
ñloŋ mə màrə Nw̄i à lw̄i'i ghu nu, kaa a wa'ă
ñghìrə ibi bù nzì, ñloŋ mə a yi aa a jwe Nw̄i aà.

¹⁰ Annù yǐi mə a ka d̄'i a ñû yǐi mə à nî mu
Nw̄i kè a ñû yǐi à nî mu Devil aa a yulà mə, ñû
yǐi mə kaa à sì annù yǐi mə a tsinə aa ghìrə aa,
kaa à sì mu Nw̄i b̄e, kè nù yǐi mə kaa à sì mu
maà yǐ kɔŋə aà.

Nì ka nkɔŋnə ghuu bu ni bù

11 Aâ ñtoo ya mə nì le nyu'u nlɔgìnə a nlògìnè aà, mə bĩ'inè aa nkɔŋnə bi'inè ni bĩ'inè,

12 ntsee bə tsö Cain yii mə à le mbə mû ñgàñmbù'unnù, ñzvitə mu maà yì aà. Baa à le nzvitə mumaà yì aa a ya? A le nzvitə yi aa nlon mə mìghìrìnè mi nù mi le mbi'i mì mumaà yi mi bâñnè ñtsinè aà.

13 Boɔ bì maà, nì tsee kì yerə mə mbê bè bì fàa mbi kâ mìbaa ghuu.

14 Bì'inè zi mə bì'inè fë'è mē a mum nìwo ntigə ntswe aa a mûm ñtswéntìì ñlon mə bì'inè kònjnè bì'inè ni bì'inè aà. Nù yii mə à sì ndím yì kɔŋə aa à lwì'i aa a mûm nìwô.

15 Nù yii a bàa mu maà yì aa, à bə aa ñù ñzvitə ñù. Nì zi mə kaa ñù yii a zwitə ñù aa, kaa à sì nî ñtswéntìì ya mə à lwì'i nìñkoŋə aa tswé.

16 Aâ ajàn yii mə bì'inè zi ayoo yii mə akòjnè à ni yu aa, à yuà mə: Kristo à le mfa ntswéntìì yì a atu bì'inè; ma mùu ajàn bì'inè kì ntswe nî ñka mfa ntswéntìì yi'inè a atu boɔ bì maà bi'inè!

17 Lâ mìbə ñù a tswe nî ñjoo mbi jù, ñyə mu maà yì yii mə à fùmə aa, kaa wa' à mìlìñnè yi ko, bəə boŋ mbə a tìgè ñdi'i mə akòjnè Nwì a tswe a mûm ñtiì yu aa mə akə aa ε?

18 Boɔ bâ bì'inè tsee a akòjnè aa bə nî ñtsù kè ni ñìghàà kì dì'ì, lâ mbañnə ñka dì'i a akòjnè ya yii mə a ni yì annù nìñkoŋ aa bə a ni mìghìrìnè mi innù mi'inè.

19 Ma mùu ajàn, bì'inè ka zi mə bì'inè tswe a mûm ànnù nìñkoŋè; tâ mìntìì mi'inè tìgè ntswe nî mìbɔɔnə a nsi mi'i Nwì,

20 kè a te'ε mbə nòò yii mìntiì mi'inè sa'a nî yi'inè aà, nlonj mə bì'inè zi mə Nwî à tsyàtə ntìì yi'inè ñkì nzi innù tsìmè aà.

21 Boò bâ, mbə mìntiì mi'inè tsee yi'inè kì sa'a boŋ kaa bì'inè ka wa'à kà mìbo'c a ntswe a nsi mi'i Nwî;

22 bì'inè kì ñkwərə nî ñjoò tsìm jii bì'inè betə ghu mbo aa, nlonj mə bì'inè lèø ndi'i ji ñkii ñghirə nî ñnnù jii mə i ghîrə a doritè aà.

23 A bê ñdì'i yî yâ iyuà, mə tâ bì'inè niŋ mìntiì mi'inè a nî ïkùm Mû yî Yesu Kristo, ñkii ñka ñkɔŋnə bì'inè nî bì'inè a ajàn mə Kristo à le ndi'i aà.

24 Bè bìtsìm bii bì lèø ndi'i Nwî aa, bì lwî'i ghu nu tsö mə Nwî à kì nlwî'i a mum bo aà. Annù yî mə a ghîrə mə bì'inè zi mə à lwî'i a mûm ntìì bì'inè aa, à nî Azwî yi ya mə à fa a mbo bì'inè aà.

4

Azwî annù nîŋkoŋ bo bì àzwî mbwe'esè

1 Êkà'â jyâ, nì tsuu izzwî tsìm i kì bii, mbaŋnə ñka nywe'etə nî izzwî a nzi mə i lo aa a mbo Nwî aa ε; nlonj mə ñgâŋntoo Nwî mìbwe'esè jî ghà'atè i fè'ε mə a mbi.

2 Mbə nì zi Azwî Nwî aa lalà, àzwî tsìm yii mə a bii mə Yesu Kristo à leɛ mìfe'ε a mbi a mûm ñjyānu aa, a lo aa a mbo Nwî,

3 àzwî tsìm yii mə kaa a sì bii nì nsi mə Yesu à leɛ mìfe'ε a mbi a mûm ñjyā nu aa, kaa a sì aa a mbo Nwî lô. Ma yû àzwî a baŋnə mbə aa àzwî

ŋgàṇto Kristo, yǐi mə nì lε nyu'u mə à ka yǐ fè'ε, yǐi mə à tè'è mē ñtswe a mbi ts̄tsòŋ aà.

⁴ Bɔɔ bâ, nì lò aa a mbo Nw̄i, nì kì mē ñtsya waa; ñloŋ mə yu wa yǐi mə à tswe a mum bù aa, à tsyàtə yu wa yǐi mə à tswe a mûm m̄bi aà.

⁵ Bo lo aa fāa mb̄i, maa ajàŋ ìnnu j̄ii mə bo swoŋ aa i bê ìnnu mb̄i, m̄bi i k̄ii nyu'utə.

⁶ Lâ b̄i'inè lo aa a mbo Nw̄i. Nù ñtsim yǐi mə à zi Nw̄i aa, a yu'utə nî ànnu yǐi mə b̄i'inè swoŋə aà, lâ yu wa yǐi mə kaa à sì a mbo Nw̄i lò aa, kaa à sì annu yǐi b̄i'inè swoŋ aa yu'utə. Aa mânj̄i yǐi mə b̄i'inè tsyà ghu nzi nî àzw̄i annu ñiŋkoŋ bo b̄i àzw̄i mbwe'esè aà.

Nw̄iŋjòŋ à nî akòŋnè

⁷ Ikkà'â jâ, b̄i'inè aa ñkòŋnè yi'inè bi'inè ni b̄i'inè; ñloŋ mə akòŋnè a lo aa mbo Nw̄i, ñù ñtsim yǐi mə à kòŋ bê aa, a jwe Nw̄i, a k̄i nzi Nw̄i.

⁸ Nù yǐi mə à sì bê kòŋ aa, kaa à sì Nw̄i zî; ñloŋ mə Nw̄i à laa mbə akòŋnè.

⁹ Nw̄i à lε ntsyà aa lâlâ ñdi'i akòŋnè yi a mbô b̄i'inè, mə Nw̄i à lε ntoo a njoŋ Mû yǐ a fè'è fāa mbi, mə mbə b̄i'inè tsya ghu nu ntswe nî ñtswéntiì.

¹⁰ Aâ akòŋnè yuà, kaa a sì bə aa mə b̄i'inè lε ñkòŋnè Nw̄i, a baŋnè mbə aa mə, à lε ñkòŋnè yi'inè ntoo a Mû yǐ mə tâ à bə mânj̄i yǐi mə b̄i ka tsyà ghu i s̄i'itə ib̄i yi'inè.

¹¹ Ikkà'â jâ, m̄bə a bə mə Nw̄i à lε ñkòŋnè yi'inè ma mùu ajàŋ, boŋ a ku'unə mə tâ b̄i'inè aa ñkòŋnè yi'inè bi'inè ni b̄i'inè.

12 Kaa ḥù tsù à sì ghu tswê yii mə à leè ḥyø Nwî; b̄'inè bø kí kòjnè yi'inè bi'inè ní b̄'inè boŋ Nwîngòŋ à lwi'i a nu b̄'inè, àkòjnè yi a kí ḥluu a nu b̄'inè.

13 Bi'inè ka tsyà aa laà i zi mə b̄'inè lwi'i a mum Nwî a kí ḥlwi'i a mum b̄'inè, ḥlonj mə à fà mə Azwî yi a mbo b̄'inè aà.

14 Bi'inè yè mē, ḥki mbø biyøfø, mə Tà à tòò mə a Mû yî, mə tâ à bø Ngànŷwèënsê m̄bî.

15 ḥù ḥtsim yii mə à bii ní ḥsi ní ḥsi mə Yesu à ní Mu Nwî aa, Nwî à lwi'i ghu nû a kí ḥlwi'i a nu Nwî.

16 Ma mùu ajàŋ b̄'inè zi ḥki mbii akòjnè yii Nwî à tswe ní yu a nu b̄'inè aa. Nwîngòŋ à ní àkòjnè, ḥu yii mə à lwi'i a mum àkòjnè aa à kí nlwi'i aa a mum Nwî, Nwî a kí ḥlwi'i ghu nû.

17 Nwî à ghîrê àkòjnè yi a luu a nu b̄'inè aa mə tâ b̄'inè yi wa'a ni n̄bø'c wa njwî ḥtsò'òtø m̄isa'a tswê, ḥlonj mə àjàŋ yii mə à bø aa, àâ àjàŋ yii mə b̄'inè kí mbø faa a mûm m̄bi aà.

18 Kaa n̄bø'c s̄i a mûm àkòjnè tswê, ḥlonj mə àkòjnè yii mə a luu aa, a fi'i n̄bø'ò. Ayoo yii mə a zí ni n̄bø'c aa à ní n̄jò, ḥù yii mə à kí ntswe ni n̄bø'c aa kaa à sì ní àkòjnè yii mə a luu aa tswê.

19 Bi'inè kòjè aa ḥlonj mə à leè m̄foo ḥkòjè yi'inè.

20 ḥù tsù à bø swoŋ mə, "Mè kòjø Nwî" i bàjnø kí bàa a ndîm yî boŋ à ní ḥgànŷàbaŋnønnù; ḥlonj mə ḥù yii mə à sì a ndîm yî yii mə a yø køj aa, kaa mbø a wa'ă Nwî yii mə kaa à leè ḥwa'ă yø aa kòjè.

21 Aâ ñdi'î yîi mè bî'inè kwerê a mbo Kristo aa
ì yulà, mè ñù yîi mè a kònjè Nwî aa, tâ à kii ñka
ñkɔnjè ndîm yîi.

5

Ajàŋ yîi mè bî'inè tsyà mè mbi aà

1 Ñù ñtsim yîi mè à bii mè Yesu à nî Ayô'ò Nwî
wa aa a jwî Nwî, ñù ñtsim yîi mè a kònjè ta aa, a
kii ñkɔnjè nî mû yîi.

2 Bî'inè tsyà aa lâlâ nzi nî mè bî'inè kònjè nî
bôc bî Nwî, mè bî'inè kònjè Nwî ñkii nyu'unø nî
ñdî'î ji.

3 Nloj mè àa akònjè Nwî a yulà, mè bî'inè ka
nløø nî ñdî'î ji. Kaa ndî'î ji a wa'ă àbè'è mè à
bè'ësø yi'inè ghu bê.

4 Nloj mè ñù ñtsim yîi mè a jwî Nwî aa a tsyà
mbî; àyoo yîi mè bî'inè lògè ñtsya nî mbi ghu aa
â yuà, àbiintiì yi'inè.

5 Ñù yîi mè mbø a tsyâ mbi aa à nî wò aa ε? A
sì ñû yîi mè à bii mè Yesu à nî Mu Nwî aa bø aa
ε?

Ayøfø ñloj Yesu Kristo

6 Àa yu wa yîi mè à le nzî nî ñkî bo bì àløø aa
à ghulà, Yesu Kristo, kaa wa'a aa tsi'î nî ñkî yuyu
zî, lâ ñzi nî ñkî bo bì àløø.

7 Azwî Nwî a kî mbø àyøfø, ñloj mè Azwî Nwî
aa ànnù nîñkonjè.

8 Bìyøfø nî bi tarê, Azwî, ñkî, bo bì àløø; bìyøfø
ma bû bi tarø bi swoñê nî ànnù yî fùùrø.

9 Mbø bî'inè ka mbii nî ànnù yîi mè bø swoñ
aa, boñ ànnù yîi mè Nwî swoñ aa a tsyatè; ñloj

mə ànnù yii mə Nw̄i a swoŋ aa a yûlà, mə yumbɔŋ à n̄i àyəfə nloŋə Mû ȳi.

10 Nù yii mə à n̄iŋ ntii ȳi a nu Mu Nw̄i aa, à bii ànnù yii mə Nw̄i a swoŋə aà, n̄u yii mə kaa s̄i annù yii mə Nw̄i a swoŋ bii aa, à l̄ögə Nw̄i aa a n̄i ñgânjàbaŋnənnù, nloŋ mə kaa s̄i annù yii mə Nw̄i à swoŋ tsö àyəfə nloŋə Mû ȳi aa bii aà.

11 Annù yii mə Nw̄i à swōŋ nloŋ ñgaa Mû ȳi aa a bə mə, Nw̄i à fâ ñtswēntii yii mə i lw̄i'i n̄iŋkoŋ aa a mbo b̄i'inè. Ñtswēntii ma yû i tswe aa a nu Mû ȳi.

12 Nù yii mə à tswe ni Mu aa, à tswe n̄i ñtswēntii; n̄u yii mə kaa à s̄i ni Mu Nw̄i tswê aa, kaa à s̄i n̄i ñtswēntii tswê.

Ñtswēntii yii mə i tswe n̄iŋkoŋ aà

13 Mə ñwà'ànə juà ìnnù a mbo bù bii mə n̄i n̄iŋ m̄intii muu a n̄i ik̄um Mu Nw̄i aa mə tâ n̄i zi mə n̄i tswe n̄i ñtswēntii yii mə i lw̄i'i n̄iŋkoŋə aa.

14 Ayoo yii mə a ghîrə mə tâ b̄i'inè naŋsə n̄iŋ ntii yi'inè ghu nu aa à n̄i mə, b̄i'inè bə ki betə annù tsu ghu mbo yii mə a yònə a n̄i ànnù yii mə a l̄òò aa boŋ a yu'u.

15 B̄i'inè bə ki zi mə a yu'u n̄i ìnnù tsim jii mə b̄i'inè betə aa, boŋ b̄i'inè zi mə b̄i'inè kwèrə mə ìnnù jii mə b̄i'inè betə yi ghu aà.

16 Mbə n̄u a yə mumaà ȳi a ka ñghîrə ibi yii mə kaa mbə i wa'à n̄i n̄iwo z̄i aa, boŋ à ka betə, ta tâ Nw̄i à fa ñtswēntii ghu mbô. A ghîrə ma mùu ajàŋ aa tsî'i a mbo bə bii mə bi ghîrə ibi yii mə kaa mbə i wa'à n̄i n̄iwo z̄i aà. Ibì ȳi mo'c i

tswe ghu yii mə i zì ni nìwô; kaa mə si swoŋ aa mə tâ nù à tsa'atə Nwi a nî àjàñə ibi mà yâ.

17 ḥnnù tsìm jii i si tsinè aa à nî ibi, lâ ibi yî mo'co à ni yii mə kaa i si ni nìwo zì.

18 Bi' inè zi mə nù nìtsìm yii mə a jwě Nwi nìjwě yi aa kaa à si ibi ghìrè. Nloŋ mə yu wa yii mə a le njwe Nwi aa, a be nii, kaa ñgàñmbù'û ḥnnù a wa'â nii mɔòntè.

19 Bi' inè zi mə a yi' inè aa a jwe Nwi, ñgàñmbù'û ḥnnù wa a bâñnè nìtswe ni mìdà'â a atû mìbi yû nìtsìm.

20 Bi' inè ki nzi mə Mu Nwi à zì mê ñghìrè àtû yi' inè a laa, a nzi Nwiñgò ànnù nîñkoni; bi' inè kî nìtswe a mum yu wa yii mə à ni annù nîñkoni, tsi' ï a mum Mû yî Yesu Kristo. Aa yu mbə Nwiñgò ànnù nîñkoni ñki mbə nìtswéñti yii mə ì lwi' i nîñkoni aà.

21 Boò bâ, ni ka nìtsu'utə ghuu nloŋø annù mmii mìkobè.

Bafut

**Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnè: mìkàà yî mfiì New
Testament**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025

5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271